

Legea 100 din 1998

privind asistenta de sanatate publica

Publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 204 din 1 iunie 1998

CAPITOLUL I Dispozitii generale

Art. 1. - (1) Asistenta de sanatate publica cuprinde activitati care se adreseaza comunitatii sau individului in vederea protectiei comunitare, cu scopul pastrarii si promovarii starii de sanatate a populatiei.

(2) Asistenta de sanatate publica este garantata de stat si finantata din bugetul de stat, bugetele locale, bugetele asigurarilor sociale de sanatate sau din contributiile directe ale beneficiarilor, dupa caz, potrivit legii.

(3) Asistenta de sanatate publica cuprinde activitatile care se desfasoara in scopul prevenirii imbolnavirilor, promovarii si asigurarii sanatatii populatiei, precum si al controlului aplicarii normelor de igiena, antiepidemice si de sanatate publica.

(4) Asistenta de sanatate publica este asigurata de Ministerul Sanatatii prin unitati specializate proprii sau private, conform legii.

Art. 2. - Asistenta medicala curativa se asigura in cadrul unui sistem de asigurari sociale de sanatate, potrivit legii, dupa cum urmeaza:

a) asistenta medicala primara, prin cabinete medicale de stat sau private;

b) asistenta medicala de specialitate, prin cabinete medicale, spitale, centre de diagnostic si tratament, centre de sanatate sau alte unitati de profil, de stat sau private.

Art. 3. - Activitatea de recuperare medicala se organizeaza la toate nivelurile de acordare a asistentei medicale, precum si prin institutii specializate.

Art. 4. - Asistenta medicala de urgenza se asigura la toate nivelurile de asistenta medicala, precum si prin unitati destinate acestui scop.

Art. 5. - Unitatile de asistenta sociala in care se acorda asistenta medicala sunt: cresele, leaganele de copii si caminete-spital.

Art. 6. - Asistenta medicala de hemotransfuziologie sau alte servicii si prestatii autorizate se asigura prin unitati specializate in acest scop.

Art. 7. - Activitatatile medicale prevazute la art. 2,3 si 4 se finanteaza din bugetul asigurarilor sociale de sanatate, conform prevederilor Legii nr. 145/1997 privind asigurarile sociale de sanatate, iar cele de la art. 1 alin. (3) si (4), art. 5 si 6 se finanteaza de la bugetul de stat, de la bugetele locale, precum si din contributiile directe ale beneficiarilor, dupa caz, potrivit legii.

CAPITOLUL II Autoritatile din domeniul asistentei de sanatate publica

Art. 8. - Ministerul Sanatatii, ca organ de specialitate al administratiei publice centrale, este autoritatea centrala din domeniul asistentei de sanatate publica.

Art. 9. - Directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti sunt unitati descentralizate ale Ministerului Sanatatii, cu personalitate juridica, reprezentand autoritatea de sanatate publica la nivel local. In mod similar se pot organiza directii de sanatate publica in cadrul ministerelor cu retea de sanatate proprie, care colaboreaza cu unitatile descentralizate ale Ministerului Sanatatii.

Art. 10. - (1) Institutetele de sanatate publica din Bucuresti, Cluj-Napoca, Iasi si Timisoara, precum si Institutul de Management al Serviciilor de Sanatate sunt institutii publice, cu personalitate juridica, care se organizeaza de catre Ministerul Sanatatii, in scopul de a indeplini rolul de for tehnic si profesional al Ministerului Sanatatii, pentru elaborarea si fundamentarea stiintifica si profesionala a strategiilor specifice de politica sanitara a Ministerului Sanatatii.

(2) Institutetele mentionate la alin. (1) vor elabora propuneri metodologice pentru programele nationale de sanatate publica, impreuna cu directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti si cu Colegiul Medicilor din Romania, pentru realizarea acestor programe.

Art. 11. - Centrul de Calcul si Statistica Sanitara este institutia de specialitate din structura Ministerului Sanatatii, finantata de la bugetul de stat, care are ca principala atributie organizarea sistemului informational si informatic al activitatii de ocrotire a sanatatii populatiei.

CAPITOLUL III Atributiile autoritatilor din domeniul asistentei de sanatate publica

Art. 12. - Ministerul Sanatatii, ca autoritate centrala in domeniul asistentei de sanatate publica, are urmatoarele atributii:

- a) elaboreaza norme de organizare si functionare a unitatilor care asigura asistenta de sanatate publica;
- b) organizeaza si finanteaza programele nationale de sanatate publica, prevazute in anexa nr. 1;
- c) aproba normele tehnice cuprinse in programele nationale de sanatate publica, prevazute in anexa nr. 2;
- d) elaboreaza norme privind organizarea si functionarea inspectiei sanitare de stat;
- e) imputerniceste personalul sanitar care urmeaza sa indeplineasca sarcinile de inspectie sanitara de stat;
- f) participa la acreditarea unitatilor sanitare care presteaza servicii pentru autoritatile din domeniul asistentei de sanatate publica;
- g) infiinteaza si desfiinteaza filiale ale institutelor din domeniul asistentei de sanatate publica de interes national sau local;
- h) organizeaza sistemul informational din domeniul asistentei de sanatate publica si modul de raportare a datelor pentru cunoasterea starii de sanatate a populatiei;
- i) prezinta rapoarte periodice pentru informarea Guvernului privind starea de sanatate a populatiei tarii;
- j) fundamenteaza necesarul de resurse financiare pentru asistenta de sanatate publica;

- k) reprezinta statul roman in relatiile cu organismele internationale din domeniul sanatatii publice;
 l) tipareste si gestioneaza legitimitatile nominale pentru persoanele imputernicite sa exercite inspectia sanitara de stat.

Art. 13. - (1) Directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti sunt institutii publice cu personalitate juridica, care isi desfasoara activitatea pe plan local, in scopul realizarii politiciilor si programelor nationale de sanatate publica, a activitatii de medicina preventiva si a inspectiei sanitare de stat, a monitorizarii starii de sanatate si a organizarii statistice de sanatate, precum si planificarii si derularii investitiilor finantate de la bugetul de stat pentru sectorul de sanatate.

(2) Regulamentul de functionare si organigrama directiilor de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti se aproba de catre Ministerul Sanatatii.

Art. 14. - Directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti organizeaza si controleaza punerea in aplicare a programelor nationale de sanatate publica cuprinse in anexa nr. 1.

Art. 15. - Directiile de sanatate publica organizeaza si supravegheaza activitatea de medicina preventiva din teritoriul judetului si, respectiv, al municipiului Bucuresti, indeplinind urmatoarele activitati:

- a) cerceteaza si evaluateaza starea de sanatate a populatiei, studiaza calitatea factorilor de mediu si stilul de viata, in vederea prevenirii imbolnavirilor si promovarii sanatatii;
- b) informeaza populatia si autoritatile administratiei publice locale despre factorii de risc asupra sanatatii din mediul inconjurator si despre masurile care vor fi aplicate pentru reducerea riscurilor de imbolnavire, si de prevenire a unor imbolnaviri cauzate de factorii de mediu;
- c) emit avize si autorizatii sanitare de functionare, solicitate, potrivit legii, pentru obiective economice sau social-culturale care urmeaza a fi amplasate, construite sau amenajate in teritoriu, potrivit normelor aprobate de Ministerul Sanatatii;
- d) efectueaza determinari pentru supravegherea poluarii aerului, a apei, a solului, a poluarii sonore a zonelor de locuit si a locurilor de munca;
- e) organizeaza depistarea bolnavilor cu boli infectioase, supravegherea contactilor, luand masuri de aplicare a tratamentului necesar;
- f) organizeaza si supravegheaza realizarea, pe baza calendarului national, a vaccinariilor obligatorii si a celor facultative, cu respectarea normelor tehnice de vaccinare;
- g) analizeaza morbiditatea din teritoriu cauzata de boli infectioase si transmit Ministerului Sanatatii rapoarte periodice, conform normelor stabilite de acesta, avand dreptul sa instituie carantina pe raza teritoriului, in cazurile in care se impune o asemenea masura;
- h) organizeaza, indruma si controleaza activitatea de depistare, tratament si preventie a bolilor cu transmitere sexuala, potrivit normelor stabilite de Ministerul Sanatatii;
- i) asigura depistarea infectiilor HIV, HBV, HCV si a altor infectii virale transmise prin sange si controleaza aplicarea normelor legale in vigoare pentru asistenta medicala si tratamentul corect;
- j) organizeaza depistarea bolnavilor de tuberculoza, supravegheaza tratamentul bolnavilor si al contactilor, potrivit normelor stabilite de Ministerul Sanatatii, si raspund de realizarea programului de prevenire a tuberculozei;
- k) organizeaza, indruma si controleaza activitatea de depistare a bolilor profesionale si supravegheaza tratamentul bolnavilor, potrivit normelor stabilite de Ministerul Sanatatii;
- l) organizeaza, potrivit normelor Ministerului Sanatatii, depistarea precoce a tumorilor maligne, a unor boli cronice, cum sunt: diabetul zaharat, bolile cardiovasculare, bolile psihice, bolile renale etc., stabilite in programele nationale de sanatate publica, si raspund de realizarea masurilor cuprinse in programe;
- m) initiaza, proiecteaza si implementeaza programe locale de sanatate publica.

Art. 16. - In colaborare cu autoritatile locale, cu institutii de invatamant si organizatii guvernamentale si neguvernamentale, directiile de sanatate publica teritoriale organizeaza actiuni de educatie pentru sanatatea populatiei.

Art. 17. - Directiile de sanatate publica teritoriale controleaza respectarea conditiilor de igiena, potrivit anexei nr. 2 si a normelor de aplicare elaborate de Ministerul Sanatatii.

Art. 18. - Directiile de sanatate publica teritoriale coordoneaza serviciile de salvare din teritoriu, organizeaza si coordoneaza asistenta medicala in caz de calamitati, catastrofe si situatii deosebite.

Art. 19. - In colaborare cu Colegiul Medicilor din Romania, directiile de sanatate publica teritoriale supravegheaza asistenta de medicina legala in teritoriul judetului sau al municipiului Bucuresti, dupa caz.

Art. 20. - Directiile de sanatate publica teritoriale organizeaza culegerea si prelucrarea informatiilor statistice medicale, intocmesc rapoarte care sunt puse la dispozitia Ministerului Sanatatii si autoritatilor locale, potrivit legii, respectandu-se confidentialitatea datelor referitoare la persoane.

Art. 21. - La cererea unor persoane fizice sau juridice, directiile de sanatate publica teritoriale efectueaza servicii privind sanatatea publica, potrivit dispozitiilor legale.

Art. 22. - Institutele de sanatate publica, precum si Institutul de Management al Serviciilor de Sanatate sunt institutii publice cu personalitate juridica, care isi desfasoara activitatea pe baza unui statut si a unei organigrame aprobate prin ordin al ministrului sanatatii si au urmatoarele atributii:

- a) asigura fundamentarea stiintifica a politicii sanitare si a strategiilor din domeniul prevenirii imbolnavirilor, promovarii si apararii sanatatii populatiei;
- b) efectueaza studii in domeniul sanatatii publice si al conducerii sistemului de sanatate;
- c) elaboreaza proiecte de norme, metodologii si instructiuni privind sanatatea publica;
- d) asigura consultanta de specialitate si colaboreaza cu autoritatile publice, cu celealte unitati sanitare, inclusiv de asistenta medicala primara, cu institutiile de invatamant medical universitar, in domeniul asigurarii sanatatii publice;
- e) colaboreaza cu organizatiile si institutiile internationale care desfasoara activitati de sanatate publica;
- f) participa la procesul de invatamant medical de specializare si perfectionare in domeniul sanatatii publice si al managementului serviciilor de sanatate;
- g) institutele medicale de specialitate efectueaza examene clinice si expertize medicale, elibereaza certificate cerute de autoritatatile publice, precum si de catre persoane fizice sau juridice, si efectueaza expertize sanitare in unitatile economice si in institutiile publice;
- h) efectueaza expertize, asigura asistenta tehnica si realizeaza servicii, la solicitarea unor persoane fizice sau juridice, pentru produsele care sunt supuse obligatiei de inregistrare si autorizare, precum si la cerere, in domeniile de competenta specifice.

CAPITOLUL IV

Exercitarea inspectiei sanitare de stat

Art. 23. - (1) Exercitarea inspectiei sanitare de stat se realizeaza de catre persoane imputernicite de Ministerul Sanatatii.

(2) Activitatea de inspectie sanitara de stat este finantata de la bugetul de stat, din fondurile alocate Ministerului Sanatatii.

(3) Responsabilitatea organizarii, precum si coordonarea activitatii inspectiei sanitare de stat se realizeaza de catre secretarul de stat desemnat prin ordin al ministrului sanatatii.

(4) Persoanele imputernicite de catre Ministerul Sanatatii pentru exercitarea inspectiei sanitare de stat au urmatoarele obligatii:

- a) sa solicite unitatilor controlate documentele si informatiile necesare evaluarii riscurilor pentru sanatate, precum si inlaturarea deficientelor de igiena constatate;
- b) sa dispuna suspendarea temporara a activitatii pana la remedierea deficientelor, precum si retragerea autorizatiei sanitare de functionare;
- c) sa dispuna suspendarea lucrarilor de constructii, montaj, amenajari, in cazul in care nu se respecta clauzele stabilita prin avizul sanitar sau in normele de igiena;
- d) sa opreasca sau sa conditioneze darea in consum public a alimentelor care nu corespund normelor de igiena, precum si folosirea obiectelor, a materialelor sau a substantelor care, prin natura sau prin modul lor de utilizare, pericliteaza sanatatea populatiei;
- e) sa recolzeze probe necesare evaluarii riscului pentru sanatate;
- f) sa dispuna masuri speciale pentru bolnavii, suspectii si contactii de boli transmisibile sau purtatorii de germeni patogeni, precum si alte masuri cu caracter obligatoriu pentru preventie si combatere a bolilor transmisibile si profesionale;
- g) sa opreasca folosirea preparatelor biologice, de diagnostic, profilaxie, tratament, care se dovedesc necorespunzatoare sau nocive sanatatii;
- h) sa constate si sa sanctioneze contraventiiile privind normele de igiena, conform legii;
- i) sa participe la alte activitati specifici, impuse de riscul deteriorarii starii de sanatate a populatiei.

(5) Inspectorii sanitari de stat au dreptul sa intre in unitati de orice tip din raza lor de activitate si in locuinte particulare numai cu acordul celor care ocupa locuinta sau cu autorizarea procurorului, pentru efectuarea controlului sanitar sau pentru instituirea masurilor de preventie si combatere a bolilor transmisibile.

(6) Concluziile activitatii desfasurate, abaterile de la normele legale constatate, recomandarile si termenele de inlaturare a deficientelor, precum si alte masuri legale aplicate sunt consemnate in procese-verbale sau acte legale de sanctionare si sunt comunicate celor in cauza, respectiv sunt raportate Ministerului Sanatatii sau Guvernului, dupa caz. Art.24: Cetatenii, precum si conducatorii de unitati sunt obligati sa respecte intocmai normele de igiena si si sanatate publica, sa ofere informatiile solicitate si sa aplice masurile stabilite privind instituirea conditiilor pentru preventirea imbolnavirilor si pentru promovarea sanatatii individului si a populatiei.

CAPITOLUL V Dispozitii tranzitorii si finale

Art. 25. - Directiile de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti se vor infiinta pana la data de 1 ianuarie 1999 prin reorganizarea actualelor directii sanitare judetene si inspectorate de sanatate publica, conform normelor elaborate de Ministerul Sanatatii.

Art. 26. - Pentru servicii de asistenta de sanatate publica, efectuate la cererea unor persoane fizice si juridice, se percep tarife potrivit actelor normative in vigoare.

Art. 27. - Veniturile proprii constituie surse extrabugetare care se folosesc in conditiile legii.

Art. 28. - Agentii economici si celealte persoane juridice sunt obligate sa asigure fondurile si conditiile necesare pentru:

- a) efectuarea examenului medical la angajarea in munca si a controlului periodic, conform normelor de sanatate publica si securitate in munca;
- b) aplicarea normelor legale de igiena;
- c) aplicarea masurilor de igiena, dezinfecție, dezinsectie si deratizare periodica.

Art. 29. - Orice persoana aflata pe teritoriul Romaniei are obligatia sa se supuna masurilor de preventie si combatere a bolilor transmisibile, sa respecte si sa aplice normele de igiena.

Art. 30. - (1) Informatiile privind sanatatea persoanelor se pastreaza la directiile de sanatate publica teritoriale, precum si la Centrul de Calcul si Statistica Sanitara si, dupa caz, la institutiile de sanatate publica si pot fi folosite in scopul intocmirii rapoartelor statistice nenominalizate, in vederea evaluarii starii de sanatate a populatiei. Folosirea in alte scopuri a informatiilor inregistrate se poate admite numai daca este indeplinita una dintre urmatoarele conditii:

- a) exista o dispozitie legala in acest sens;
- b) acordul persoanei in cauza;
- c) datele sunt necesare pentru preventirea imbolnavirii unei persoane sau a comunitatii, dupa caz;
- d) stabilirea inovației in cadrul unei infracțiuni prevazute de lege.

(2) Păstrarea confidențialității informațiilor referitoare la persoane este obligatorie pentru toți salariații care au acces la acestea, prin activitatea pe care o desfășoară, în mod direct sau indirect.

Art. 31. - Nerespectarea prevederilor art. 23 alin. (4) si (5), precum si ale art. 24, 29 si 30 atrage raspunderea contraventionala sau penala, potrivit legii, dupa caz.

Art. 32. - Pentru situatii speciale cu implicatii asupra sanatatii publice se constituie, de catre Ministerul Sanatatii, o rezerva de medicamente, seruri, vaccinuri, dezinfecțante, insecticide si alte materiale specifice. Normele metodologice de constituire, pastrare si utilizare a rezervei se stabilesc prin ordin al ministrului sanatatii.

Art. 33. - Ministerul Sanatatii va elabora programele nationale de sanatate publica si normele tehnice stabilite in anexe. Programele nationale de sanatate publica vor fi revizuite, anual, de catre Ministerul Sanatatii, in colaborare cu Colegiul Medicilor din Romania.

Art. 34. - Ministeriale cu retea sanitara proprie vor aplica prevederile prezentei legi.

Art. 35. - Anexele nr. 1 si 2 fac parte integranta din prezenta lege.

Art. 36. - La data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga art. 1-15, 18, 40-49, 52-56, 82-96 si 123 din Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sanatatii populatiei, publicata in Buletinul Oficial, Partea I, nr. 54 din 12 iulie 1978, precum si orice alte dispozitii contrare.

Aceasta lege a fost adoptata de Camera Deputatilor si de Senat in sedinta comună din 5 mai 1998, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) si ale art. 76 alin. (2) din Constitutia Romaniei.

PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTATILOR
PAULA MARIA IVANESCU

PRESEDINTELE SENATULUI
MIRCEA IONESCU-QUINTUS

Bucuresti, 26 mai 1998.
Nr. 100.

ANEXA Nr. 1

Programe Nationale de sanatate publica, organizate si finantate de Ministerul Sanatatii

1. Programul national de supraveghere si control al bolilor infectioase;
2. Programul national de imunizari;
3. Programul national de supraveghere si control al tuberculozei;
4. Programul national de supraveghere si control al infectiei HIV/SIDA;
5. Programul national de preventie si control al bolilor venerice;
6. Programul national de preventie si control al infectiilor nosocomiale (intraspitalicesti);
7. Programul national de transfuziologie si hematologie transfuzionala;
8. Programul national de preventie si control al toxicomaniei si patologia indusa;
9. Programul national de actiune pentru mediu si sanatate (impactul factorilor de risc din mediu);
10. Programul national de supraveghere a starii de sanatate in colectivitati de copii si adolescenti;
11. Programul national de supraveghere a factorilor de risc din mediu de munca si de risc profesional;
12. Programul national de planificare familiala si de protectie a starii de sanatate a mamei si copilului;
13. Programul national de sanatate mintala si profilaxie in patologia psihiatrica si psihosociala;
14. Programul national de preventie geriatrica/gerontologica si protectia varstnicului;
15. Programul national de profilaxie si control pentru bolile cardiovasculare medicale si chirurgicale;
16. Programul national de preventie in patologia nefrologica si dializa renală/transplant renal;
17. Programul national de preventie si control in patologia oncologica si transplant medular;
18. Programul national de preventie in talasemie, hemofilia si alte hemopatii;
19. Programul national de preventie si control in diabet zaharat si alte boli de nutritie;
20. Programul national de ortopedie preventiva si recuperatorie;
21. Programul national de preventie in patologia endocrina;
22. Programul national de preventie stomatologica;
23. Programul national de sustinere a centrelor nationale de referinta pentru laboratori;
24. Programul national de standardizare a serviciilor medicale in sanatatea publica;
25. Programul national de educatie pentru sanatate;
26. Programul national de evaluare a starii de sanatate a populatiei si supraveghere demografica;
27. Programul national de perfectionare profesionala continua si strategia resurselor umane;
28. Programul national de preventie si recuperare in neurologie;
29. Programul national de reabilitare a serviciilor de urgență prespitaliceasca;
30. Programul national de acreditare a unitatilor medicale de sanatate publica si servicii de interes national;
31. Profilaxie si recuperarea balneo-fizio-climatologica.

ANEXA Nr. 2

Activitati in domeniul asistentei de sanatate publica pentru care Ministerul Sanatatii elaboreaza norme tehnice

I. Protectia populatiei fata de factorii nocivi din mediul de viata si munca:

1. Norme privind protectia persoanelor impotriva factorilor de poluare a mediului inconjurator si la locul de munca:
 - 1.1. Norme privind calitatea sanitara a apei potabile;
 - 1.2. Norme privind securitatea sanitara a alimentelor;
 - 1.3. Norme privind protectia persoanelor din colectivitatii:
 - a) functionarea unitatilor hoteliere, a statiunilor balneare, a locurilor de agrement, a mijloacelor de transport in comun, a garilor, aeroporturilor, porturilor si a punctelor de trecere a frontierei de stat, a stadioanelor si terenurilor de sport, a oboarelor si pietelor;
 - b) protectia speciala a persoanelor cu handicap, incadrate in unitati speciale ocupationale;
 - c) asigurarea conditiilor de igiena in unitati de ingrijire a copiilor si in unitati de invatamant;
 - d) protectia personalului care este incadrat in munca si organizarea asistentei medicale preventive la locul de munca; stabilirea standardelor privind concentratia maxima admisa a noxelor la locurile de munca si a unor masuri de prevenire a bolilor profesionale;
2. Norme pentru inregistrarea si controlul medicamentelor si al produselor biologice de uz uman;
3. Norme de igiena si antiepidemice pentru activitatea care se desfasoara in unitatile sanitare publice si private;
4. Norme privind functionarea farmaciilor publice si private, a unitatilor de productie si a depozitelor de distribuire a medicamentelor si materialelor sanitare;
5. Norme privind productia, pastrarea si utilizarea substantelor toxice si a stupefiantelor;
6. Norme privind protectia persoanelor care lucreaza in locuri de munca cu radiatii ionizante sau care vin in contact cu substante radioactive;
7. Norme privind activitatea de servicii funerare;
8. Norme privind modul de indepartare si de neutralizare a reziduurilor solide, lichide, gazoase, menajere si industriale, precum si de orice alta natura;

9. Norme privind functionarea unitatilor care asigura servicii pentru populatie.

II. Alte activitati medicale preventive:

1. Norme privind evaluarea dezvoltarii psihosomatice a copiilor si organizarea examinarilor de bilant al starii de sanatate;
2. Norme privind functionarea cabinetelor de planificare familiala si de preventie a complicatiilor sarcinii si lauziei;
3. Norme privind examinarea elevilor si studentilor care practica sport competitonal neprofesionist;
4. Metodologii privind principiile de promovare a sanatatii si educatiei pentru sanatate;
5. Norme privind alte probleme de sanatate publica.

III. Activitati medicale pentru autoritatii publice:

- 1 . Norme privind consultatiile medicale si eliberarea certificatelor medicale care se cer de catre autoritatatile publice;
2. Norme privind efectuarea expertizelor medicale pentru stabilirea unor capacitatii si aptitudini legate de starea de sanatate a persoanelor, examinarea conducatorilor auto si a persoanelor care cer sau au autorizatie portarma;
3. Norme privind raportarea unor date referitoare la morbiditate de catre unitatile sanitare publice si private.